لیکونکی : بینوی کمپمارک(Binoy Kampmark)
منبع اودخپریدو نیټه :کونترپانچ «2024-07-22»
ژباړونکی : پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل»

---

(75) کلن ناتو: اولاهم ګواښونکی

NATO: 75 and Still Threatening

عکس سرچینه: فدرالي آرشیف، / B 145 Image-P098967 نامعلوم لیکوال - CC BY-SA 3.0

د هغه زوړ اتحاد د لمانځنی لپاره ځیني کسان بون بون(شکلات یا خواږه)، اوبادی پوقاني اویادداشتونه یا د ویاړنی ستاین لیکونه راوړئ. ، د شمالي اتلانتیک تړون سازمان د خپل شتون په دریې څلورمه پیړی کې خپل ځان د خپل له ناورین ډک اوآزارورکونکی کړنو په ترسره کولو سره ښکاره کوی او هغه داچي ګمراه کونکي پروپاګند او لاس وهنه کوی اود هغي د رامینځته شوی غیرمصؤون اویا دنا امن چترترسیوری لاندی دلویوناوړه کړنو خوبونه لیدل کیږي یعنی هغسی خوبونه کوم چي د ځینو هیوادونو (اوکراین، په

پام کې نیولو سره د پام وړ شخصیتونو) ته هم د غچ اخیستلو ژمنې دي یعنی **ناتو** غواړی چی له دوی څخه غچ واخلی چې دا هیڅکله ښه نشی کولي .

د **نا تو** یا ددی اتحا د یی پلویان یا مدافعین لکه هغسی چي تری انتظار کیده دخپل مخ په وړاندي په هنداره کې یو څه متفا وت شیا ن وینی - هغوی کوم چی دغه اتحا د یه دآزادی غږ په نوم یادول یا یا دوی او دا سی په ګوته کوي چی د دی اتحا د یی شتون دامنیت دساتلو لپاره یوه داېمن نهاد یا اتحاد دی اوداسی شرایط را مینځته کوی چي ددي اتحادیی تول ګډون کونکي په جمعی بڼی سره د شخړی اودیرغلګرو اود نا امني په مقابل کی مجبوراًباید چي وجنګیږي ، نو ددی سا زمان ونده اخیستونکو یا متحدین داسی وایی چی دغه اتحادیه په اصل کی د شخړی د مخنیوی لپاره یو پروګرام دي .

.

حال داچي **نا تو** پخپله د اوږدې مودې لپاره د ستونزې یوه توته توته شوی اتحاد دي.

د سړې جګړې په تیا ترکې، دا دمتحده ایالاتو اوشوروي اتحاد دهرې ډرامې په دریم عمل کې ښودل شوی، یو داسې فعا لیت چې تل د اتومي بادل یا دوریځي ترګواښ لاندې ترسره کیږي. په یا دکی وساتي چي د اروپا په مرکز کې هر ډول تکرکیدای شوچي ددي تولې وچې دویجاړید و لامل شوی وای .اودا ځکه چي د دې برخې یا سیالي لپاره، مسکو د وارسا تړون هیوادونه هم درلودل. د سړې جګړې په پای کې، **نا تو** په مؤثره توګه د اروپا په وچه کې د یومخنیوي یا منع کونکي ځواک په توګه نور اهمیت نه لرل – اما جګړه غوښتونکو له دی نه چي دغه اتحا د یه ترشا یا متقاعد اود ننه په کورکیښینی یا دړی وړی شی دسازمان غږوته له نوی کتې فیسونو« یا تکري» څخه نوی جامی ووبدلی ترکومه چی بیا دغه سازمان اوس په اصل کی د متحده ایالاتو د ځواک په پراخه مرستندویه ځواک اوړید لی دی اما له هغه ځا یه څخه چي د شوروي اتحا د د نه موجودیت په وړاندې نور د ګرمی مبارزی اړتیا نه لیدل کیده نودغه سازمان د نړیوال امنیت مد نظر نیولو لپاره د ګونزو(یا غیر رسمي) چلند غوره کړ.

په (1999) کال کې، اتحاد(ناتو) دانجیل بشردوستانه کولو(دایوانګلیش د مذهبی بشری مرستند وی د ستوراتو په نظر نیول سره) لپاره د وژنې په ما شین سررا پورته کړل ،او په ښکاره ډول په کوسوو کې ظاهراُ دیو قومی ګروپ یا جمیعت د ساتنی اود محافظت ترپلمی لاندي له دی نه چی دغه جمیعت د بل توکمیزي ډلی له یرغل او چپاول څخه وسا تي په کال (2011) په کوسو کي په یو نظا مي عملیات لاس پوري کړ حال داچي د هغه ځای دخلکو له خوا د نا تو یا د دغه ایتلاف دهیڅ یو غږې په مقا بل کی د کوم ګواښ نښی اونښاني نه لیدل کیدل یا داچي ناتو یا دغه ایتلاف ، د پرله پسې هوایي بریدونو او توغندیوپه کارولو سره، په لیبیا کې د الوتنې ممنوع سیمه پلي کړه ځکه چې دا هیواد د قذافي له نسکوریدو څخه وروسته سقوط ته نژدی وو . یا داچي کله چې په (2015) کال کې نړیوال امنیتي ځواک (ایساف) په افغانستان کې خپل ناوړه ماموریت پای ته ورساوه، نا تو یو ځل بیا د پیښې په ځای کې وه.

د 2022 د جون په پای کې د ناټو د ستراتیژیک مفهوم سند خپور شو کوم چې په دی سند کی د اوکراایین له شخړې څخه ډیر مرسته کونکي نقطی یا تکي ځاي پر ځای شوی وویا چې د اوکراین شخړي دیو بیلګی په بڼه د روسی پر ضد پکا روړل شوی او همدارنګه چین ته خبرتیا ورکړي وه چې چین غواړي د خپل پولوڅخه دباندی په حرکت راشی یعنی چي چین غواړی خپل خاوری ته لا پسی پراختیا ورکړی پداسي حال کې چې دا پخپله ، یوخورا خام اعتراف دي .برعکس "د چین د خلکو جمهوریت (PRC) وویل چې هیلې او جبري پالیسی زموږ ګټې، امنیت او ارزښتونه ننګوي ." ولې دا ډول اتحاد با ید د دا سي ختیځ هیلو په اړه اند ېښنه ولري پس ویلی شو چې ددی اتحا د یي لاره ورکه او کمزوری په ګوته کوي.

*د اپریل په 27، 2022 کې د انګلستا ن د بهرنیو چا رو وزیر **لیز تروس** او په نها یت کې د ویجاړ شوي لومړي وزیر په دې نظر ټینګا ر وکړ چې **نا تو** با ید نړیوال کولو ته اړتیا ولري. د **لارډ ښاروال ایسټر** ضیا فت کې د هغې د **مینشن ها وس** وینا یو له هغه دکڅوړو افشاء کولو څخه و چې په خپل ځای کې ، یو اند یښونکی واقعیت ، د سیسې افشا کول پریږدي.*

*وروسته له دې چې دا روښانه کړه چې **د نا تو** "د خلاصې دروازې پا لیسي " "مقدس" وه، **تروس** هم په نړیوالو شرایطو کې امنیت لیدلی، د نړیوالې فساد لپاره د پراخې ژمنې د هڅولو بله لاره. هغې رد کړه "د یورو - اتلانتیک امنیت او د هند - آرام سمند ر امنیت ترمینځ غلط انتخاب. په عصري نړۍ کې موږ دواړو ته اړتیا لرو. یو "نړیوال **نا تو**" ته اړتیا وه. "له دې سره زما مطلب دا نه دی چې غړیتوب نورو سیمو ته وغځول شي. زما مطلب دا دی چې **نا تو** باید یو نړیوال لید ولري، د نړیوالو ګواښونو سره د مبا رزې لپاره چمتو وي.*

*د اتحاد ستاینه د خطر او امنیت په اړه د حقیقي ارزونې سره ورته ده. په دې اړه په **ناټو** کې د امریکا د پخوانې سفیر **ډګلاس لوټ** نظر وګورئ. **نا تو**، د هغه په ذهن کې، " د هر احتمالي مخالف یا سیالي په وړاندې یوازینی مهمه جیوستراتیژیکه ګټه ده". نو په ویاړ سره، هغه یادونه کوي چې "روسیه او چین د پرتله کولو وړ ندي. د **نا تو ۳۲** متحد ین په ګډه روزنه کوي، یوځای فعالیت کوي، د یو متحد قوماندې جوړښت لاندې یوځای ژوند کوي، چې دوی د هرډول تنظیم څخه ډیر یوځي ورتیا لري.*

*په دې څرګندونو کې د وړاند یز کولو لپاره هیڅ شی شتون نلري چې **ناټو** یو له خورا هڅوونکي امنیتي ترتیبا تو څخه و چې د یوې جګړې په پیلولو کې یې مرسته کړې چې ختیځ اروپا یې ځوروي او ځوروي. د واشنګټن ډیری میندرین داسې نظر لري: د روسیې پولو ته نږدې کیدل نه یوازې د ډیپلوماتیکو خواښینې عمل نه و بلکې ښکاره نظامي اشتباه وه.*

*یو څوک باید په نه ستړي کیدونکي دوام سره ، پدې مسله کې د شوروي مطا لعا تو د بهرنیو چارو وزارت **ډیویین جورج ایف کینان** ته مراجعه وکړي. په 1997 کې، هغه د*

*روسيې د پولې په لور د **نا تو** د پراخولو د پریکړې په اړه منا سب خبرداری خپور کړ: "د دې ډول پریکړې تمه کیدی شي د روسيې په نظر کې د ملتپا لنې، لویدیځ ضد او نظا مي تمایلاتو ته وده ورکړي؛ د روسيې د ډیموکراسۍ په پراختیا باندې ناوړه اغیزه ولري؛ د ختیځ او لویدیځ اړیکو ته د سړې جګړې فضا بیرته راګرځول، او د روسيې بهرنۍ پالیسي په داسې لارښوونو کې وهل چې پریکړه یې زموږ د خوښې سره نه وه.*

*دا سپیڅلی پارچه د 2024 کال د **ناتو** په اعلامیه کې چې پدې میاشت کې په واشنګټن کې جوړه شوې تکرار شوې ده. دا د تا ریخ او شرایطو سره مخ دی، اوکراین په نړیوال سیستم کې د **تا بولا راسا** په توګه دی چې د ویاړ قرباني قرباني پرته بل رول نلري ، په نړیوال سیستم کې د خیریه قضیه ناوړه ګټه اخیستنه ده. په اعلامیه کې راغلي : "موږ په اروپا کې د تیري وحشیا نه جګړې او زموږ د امنیت لپار ه یو مهم وخت کې په یووالي او پیوستون ولاړ یو.*

*" کییف ته د اوکراین لپاره د **نا تو** د امنیت او روزنې د پروګرام له مخې د مرستې ژمنه شوې ده، که څه هم دا ډول شرایط د یوې ژمنې خوسۍ په توګه دي، چې د یو احتیاط سره تاج شوی دی: " NSATU به د نړیوالو قوانینو له مخې، د **نا تو** غړیتوب ونه کړي. شخړه." د راتلونکي شخړې امکانات د دې ژمنې لخوا تضمین شوي، که څه هم خالي وي، "د اوکراین راتلونکی په ناتو کې دی."*

*اعلامیه د اتحاد سره د کییف د عملیا تو "متقا بل عمل" او " متحرک " طبیعت باندې خبرې کوي. "لکه څنګه چې اوکراین دې حیا تي کار ته دوام ورکوي، موږ به د **نا تو** په ګډون د یورو- اتلانتیک بشپړ ادغام ته د نه بد لید ونکي لارې ملاتړ ته دوام ورکړو.*

ددی مقالې د لیکونکی په اړین څو کرښې:

***ډاکټر بنوی کمپارک** په RMIT پوهنتون کې د ټولنیزو علومو د لیسانس لپاره د حقوقي او شخړو مطالعاتو پروګرام کې اصلي حقوقي کورسونه تد ریس کوي. هغه د جګړې، ډیپلوماسۍ، نړیوالو اړیکو، د شلمې پیړۍ تاریخ او قانون کې د څیړنې ګټو لري. هغه د دغو موضوعاتو په اړه په پراخه کچه لیکلي ژورنالونو او نورو مشهو ر رسنیو کې لیکلي دي. د بنو د څیړنې او ښوونې ګټې د قانون، نړیوالو اړیکو او تاریخ په تقاطع کې دي. په دې کې ډیره برخه د شخړو، ډیپلوماسۍ، او د نړیوالې ټولنې (کډوال ، تروریزم، 'بدمعاش دولتونه، بې اسنادو اتباعو) سره د مختلفو بحرانونو معاینه شامله ده. هغه دا مهال د امریکا په سیاسي بحثونو کې د بدمرغه دولت د تکامل په اړه د خپرولو لپاره یوه نسخه پای ته رسوي. هغه په متحده ایالاتو کې د نوي محافظه کارۍ د اصل په اړه په یوه پروژه کې هم بوخت دی، په ځانګړې توګه د نړیوالو بنسټونو او قانون په چلند کې. د هغه د څیړنې کیفیت د جبري مهاجرت او لیمبا د مطالعاتو لپاره په متحده ایالاتو کې د*

نړیوالې ټولنې لخوا د لویدیځ استرالیا پوهنتون د تاریخ ډیپارټمنټ ژورنال په جایزه کې منل شوی.

ډاکټر بنوی کمپارک

-------------- په درناوی «27-07-2024»